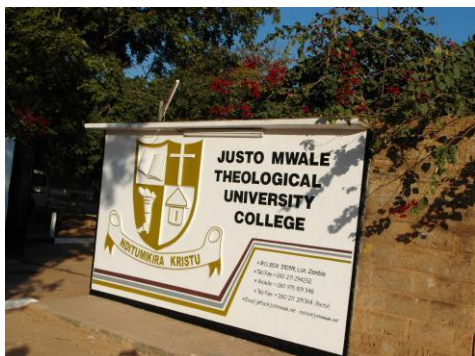

Campus Justo Mwala Theological University College

JMTUC

Justo Mwala Theological University College, is een predikantenopleiding voor de Reformed Church in Zambia en enkele Presbyteriaanse kerken in Zambia en landen in de omgeving. Samen met TEEZ (Theological Education by Extension in Zambia) vormen zij het theologisch onderwijs dat gesteund wordt door Kerk in Actie Nederland.

Momenteel zijn er 44 mannelijke en 10 vrouwelijke studenten, zij wonen op de campus en betalen hun opleiding zelf. In de weekenden en tijdens het zomerreces doen zij veldwerk in een

plaatselijke kerk o.l.v. de plaatselijke voorganger. De studenten worden toegerust in de hele breedte van het voorgangerswerk. Het uitdragen van het evangelie wordt niet losgemaakt van de problemen in de Afrikaanse samenleving, zoals armoedebestrijding en de HIV/Aids problematiek.

Hermen en Johanneke Kroesbergen zijn uitgezonden namens Kerk in Aktie vanuit de classis Buitenpost en zijn als docenten verbonden aan het JMTUC. Zij geven les in systematische theologie, ethiek en godsdienstwetenschap. Hun doel is studenten aan te moedigen om eerlijk en nieuwsgierig naar hun geloof te kijken, zodat ze op hun eigen Afrikaanse manier hun geloof inhoud gaan geven, wat past in hun cultuur.

Vanaf donderdag 5 juni tot en met zaterdag 21 juni waren wij, Gerard en Renate, Dik en Mineke, Ellen, Anne en Hannie, Pieter, te gast op de Campus Justo Mwala. We werden door Hermen en Johanneke en onze vaste chauffeur William van het vliegveld gehaald en hartelijk ontvangen en verwelkomd.

De volgende dag hebben we de gebruikelijke weeksluiting op de campus bijgewoond en daarna kennis gemaakt met de aanwezige studenten en docenten. Tijdens de rondleiding over de campus hebben we verschillende vertrekken/gebouwen bekeken en geluisterd naar de uitleg van Hermen en Johanneke.

Bibliotheek

Bij de bibliotheek zijn we begonnen en deze is natuurlijk een belangrijk onderdeel van de predikantenopleiding. De studenten onderhouden de bibliotheek zelf. De inhoud bestaat uit aangeboden (oudere) boeken. Daarnaast worden van financiële giften nieuwe en actuele boeken aangeschaft. Ook is hier een internetruimte gevestigd met een tiental computers, waar de studenten hun aanvullende informatie kunnen halen en hun studieprojecten kunnen uitwerken. Naast de bibliotheek onder hetzelfde dak is een gastenverblijf gevestigd, waar Gerard en Renate slapen.

Kapel in aanbouw:

10 jaar geleden is men begonnen met het bouwen van een kapel op het campusterrein. Helaas door de nalatigheid van de aannemer is het nog niet tot het afmaken en in gebruik nemen van het gebouw gekomen; er loopt een juridische procedure tegen de aannemer en de uitvoerders en het kan nog wel 10 jaar duren tot het af is, maar schijnbaar maakt men zich daar niet zo druk om. Doordat er geen bouwactiviteiten zijn zie je als buitenstaander wel verval optreden van de bestaande gebouwen, sommige ruiten zijn kapot of verdwenen, scheef hangende deuren en plafondplaten die zijn verdwenen.

Booth centrum:

is in 2006 gebouwd en genoemd naar de eerste zwarte zendeling Alexander Booth. Dit centrum bestaat uit verschillende vertrekken en wordt gebruikt voor opleidingen van gemeenteleden in pastoraalwerk en theologische cursussen en is vergelijkbaar met onze vorming en toerusting. De meerderheid van de deelnemers toont zich gelukkig om deze cursussen te kunnen volgen. De kennis die zij hier opdoen is zeer belangrijk en nuttig en sluit goed aan bij de situaties in hun eigen omgeving. Op het platteland heeft dit al merkbare

resultaten gehad en heeft men vooruitgang geboekt.

Het centrum heeft een grote zaal, keuken en verschillende kantoortjes en een aantal slaapkamers voor de studenten. De grote zaal was ook onze eetzaal waar 's avonds voor ons een heerlijk maal klaarstond.

Het Hoofdgebouw: bestaat uit verschillende vertrekken rondom een open binnenplaats: 4 leslokalen, een grote zaal waar de weeksluitingen worden gehouden en les wordt gegeven en kantoortjes voor de docenten (ook Hermen heeft hier zijn kantoor).

De campus bestaat verder uit een aantal woningen waar de studenten met hun gezinnen wonen. De vrouwen van de aanstaande dominees hebben een klein tuintje waar ze voor eigen gebruik groentes verbouwen. Voor de kinderen van deze gezinnen is er een terrein met speeltoestellen. Overdag gaan deze kinderen naar een basisschool in de nabije omgeving. De eerstejaars studenten zijn meestal nog niet getrouwd en hebben ieder een afzonderlijk mannen en vrouwen verblijf de zogenaamde vrouwen- en mannen-studentenherberg. De Reformed Church of Zambia heeft plannen om op de campus flats te bouwen voor de studenten. De bouwplannen zijn ter goedkeuring ingediend bij de gemeenteraad van Lusaka. Deze plannen zijn noodzakelijk om dat de huisvesting van de studenten

gebrekkig is en het aantal studenten toeneemt. Verder zijn er de docentenwoningen, dit zijn mooie en royale woningen. Het gastenverblijf waar wij (Ellen, Dick en Mineke, Pieter, Anne en Hannie) sliepen was voldoende en eenvoudig maar we hebben er met plezier geslapen. Met het gebruik van toilet en douche was het soms even wachten, maar dan was er altijd nog wel het aanrecht in de keuken om je te wassen of je tanden te poetsen.

Bijbelstudie

Donderdag 12 juni hebben allemaal afzonderlijk met een klas studenten een Bijbelstudie bijgewoond, ik heb de les gevolgd bij de eerstejaars studenten. Er waren 12 studenten, 5 vrouwen en 7 mannen. De studenten komen uit verschillende landen zoals Zambia, Kenia, Mozambique, ik zat naast een student uit Mozambique. Het thema van deze morgen was: Who is my neighbour. Omzien naar de ander, speciaal naar de zwakkere in onze samenleving. Er werd om de beurt uit de bijbel gelezen 1 Samuel 30: vs. 1-20 dat gaat over Davids wraak op de Amalekieten, die hun stad verwoestte en de vrouwen en kinderen gevangen genomen en ontvoerd heeft, maar waar hij(David)een zwakkere Amalekiet spaart en hem laat verzorgen en voedsel geeft. Deze lezing was ook de aanleiding tot de discussie over geloof en gevoel(emotie), wat is het verschil tussen deze beide begrippen! Sluit het ene het andere uit of versterken ze elkaar. De docent nam als voorbeeld “een man verliest zijn vrouw, zij komt te overlijden”. Blijft de man voortdurend in zijn verdriet en moedeloosheid, of pakt hij het leven en zijn geloof na verloop van tijd weer op. Dit was weer de aanzet tot een levendige discussie onder ons, waarbij volgens de studenten het vaste geloof het wint van de teleurstelling en het verdriet en de man weer kan bouwen op de fundamenteën van zijn geloof.

Bezoek village bij Luanshya

Woensdag 11 juni zijn we op bezoek geweest in een klein dorpje waar Dominee Tabitha Moyo sinds vorig jaar predikant is.

In “onze” bus gingen we met een aantal gemeenteleden van de plaats Luanshya -of Roan Antelope zoals het in de koloniale taal heette -, eerst over goed begaanbare wegen op weg. Maar deze weg wordt al gauw een zandweg en gaat vervolgens na enige tijd over in een karrespoor en wat

later in een smal pad. Je kunt zien dat er nog nooit een auto heeft gereden, laat staan een kleine bus. Onze chauffeur William noemt het dan ook een “very bad road” en de snelheid van de bus is teruggelopen naar stapvoets. Op een gegeven moment staan we stil, we stoppen voor een houten bruggetje, William gaat op inspectie en controleert of deze brug ons kan houden. Hij waagt het erop en het lukt, de terugweg is een zorg voor later. Je kan zien dat men in het dorp ons verwacht want de bomen en struiken zijn hier en daar

gesnoeid zodat we er langs kunnen, maar de bus loopt toch een paar stevige schrammen van overhangende takken op. Onderweg pikken we nog wat meer gemeenteleden op, waaronder een gehandicapte vrouw; zij wordt door een paar mannen de bus in gedragen. Eigenlijk heeft ze een rolstoel of ander hulpmiddel nodig, en Tabitha vraagt dan ook: “gaan jullie haar helpen...?”

Onderweg raak ik in gesprek met Fackson Ngoma. Hij heeft in de kopermijnen van de Copperbelt gewerkt, en is nu 55 jaar en inmiddels met pensioen. Ze hebben 5 kinderen. Die zijn nu het huis uit en hij woont met zijn vrouw in een klein huisje met tuin en wat geiten voor eigen onderhoud in Roan Township, een buitenwijk van Luanshya. Overdag doet Fackson nog wat werk voor de mijnen: hij coacht dan de jongere mijnwerkers en wijst hen op de gevaren in de mijnen. Hij vertelde mij dat ze het goed hebben en dat ze trots zijn hier te wonen. Wanneer we in het dorp aankomen en uit de bus stappen, stappen we voor ons gevoel ook echt in andere wereld. We worden opgewacht en begroet door een ontvangstcomité, een groep enthousiaste mensen, vrouwen, mannen en veel kinderen. Er wordt gedanst en gezongen en we worden zelfs omhelsd. De mensen zijn vereerd dat wij komen. Er komt nooit iemand langs, vertelt Tabitha, laat staan een bus met blanken. De kleine kerk staat in het midden van het dorp. Voor onze begrippen kun je het eigenlijk geen kerk noemen, maar een groot hok met lemen banken. Het dorp is ook niet ingericht zoals wij gewend zijn, een straat met een kerk en winkels en verderop boerderijen. Nee, een open terrein omringt met hoog gras en lage bomen en met her en der een lemen hutje. Maar het enthousiasme van de mensen is enorm, van hun zingen en dansen wordt je stil. Althans eerst, later probeer je natuurlijk mee te doen. Maar dan lijkt het alsof er als westerling iets met onze heupen en onze bewegingen is - niet zo geolied als bij afrikanen. Na de indrukwekkende rondleiding door het dorp is het alweer tijd om terug te gaan. De reis naar het dorp duurde langer dan verwacht. Maar zomaar weg gaan kunnen we niet: er is voor ons gekookt en er is een traditionele drank gemaakt, een brouwsel van mais, lokale graansoorten en waarin een speciale wortel is meegekookt.

Na het afscheid, waarbij we kleine geschenken voor het dorp overhandigen, nemen we het eten mee in de bus. Ik zit naast Tabitha en zij legt mij uit hoe het voedsel met de handen te eten, nshima (maïspap) met de lokale groentes. Nadat we de handen hebben gewassen heb ik het voedsel in kleine hoopjes op mijn bord gelegd; ik probeer het eten te mengen, maar dat is volgens Tabitha niet de bedoeling. Door het apart te eten proef je beter de smaak van het voedsel - met deze tip heb ik dus weer wat geleerd. Het eten smaakte prima en ik bedank Tabitha voor het door de dorpelingen met zorg voor ons bereide eten.

Pastor Tabitha

Op de terugweg in de bus vertelt de jonge dominee over haar en haar familie. Over de afgeronde studie. Ze geeft aan dat ze verder wil studeren, maar haar werk in deze gemeente is nog niet af. Het is pas begonnen en de mensen hier zijn hongerig en nieuwsgierig naar het geloof. De mensen hier zijn arm en hebben geen vooruitzicht op een betere toekomst: er is geen hoop op werk en inkomen en een beklemmend gevoel van hopeloosheid en machteloosheid voelt Tabitha bij de gemeenteleden. Ze wil de mensen hier verder helpen. In deze afgelegen dorpen -wat zij noemt een doods gebied- is het voor de mensen ook moeilijk een predikant te onderhouden. En het is een uitdaging om hier als predikant te beginnen in een heel andere omgeving dan in een stad met de bedrijvigheid die je daar aantreft. Het levensonderhoud heeft men van de groente en mais, die men op kleine akkertjes verbouwt; water en vis haalt men uit een klein riviertje vlakbij het dorp. De dichtstbijzijnde school is in Luanshya (ruim een uur loopafstand). Er is een kortere weg, maar die is te gevaarlijk daar staan overvallers op je te wachten, vertelt Tabitha. Dus gaan de kinderen maar niet naar school en blijven wat rondhangen. Daardoor is een groot aantal jonge meisjes zwanger en wordt de wanhoop nog groter.

Een fotoboekje heb ik meegenomen: foto's van mijn familie, het dorp waar ik woon met de kerk, de winkelstraat, de fabriek waar ik werk en geld verdien. Ik twijfelde of ik dit fotoboekje wel aan haar kan laten zien, het wringt voor mijn gevoel. Toch heb ik het haar laten zien, het is een schril contrast met wat ik de afgelopen uren heb gezien en ervaren: een dorp met lemen hutjes, een kerkje wat je eigenlijk voor onze begrippen geen kerk kan noemen, het is een hok met golfplaten en lemen bankjes. Toen we wilden vertrekken vroeg de pastor mij een kijkje in het kerkgebouwtje te willen nemen. We lopen samen naar het gebouwtje en de pastor wijst mij op de zichtbare gebreken zoals de gaten in het met golfplaten bedekte dak en de scheef hangende toegangsdeur.

Hij vraagt mij dan recht op de man af of ik geld voor hem heb om een nieuwe dakbedekking aan te schaffen. Ik vertel hem dan ook dat ik niet zoveel geld heb, maar pas ook op om geen toezegging te doen want dat schept natuurlijk verwachting. Door deze directe vraag wordt je wel in verwarring gebracht. Ik zeg toe zijn hulpvraag bij ons in de groep onder de aandacht te brengen.

Het bezoek aan dit dorp en de contacten en verhalen van deze mensen heeft bij mij (en ik denk ook bij de andere reisgenoten) diepe indruk achter gelaten. Maar ook de vragen om geld voor de gehandicapte vrouw en van de pastor om een nieuw dak op het kerk gebouwtje: wat ga ik/gaan we doen; kunnen we wat gericht doen?

NB: verslag geschreven door PZ, één van de reizigers op 24 juni 2014.